

5.

SINIF

1. DÖNEM ARA TATİL TÜRKÇE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

Görsel Okuma
Sözcükte Anlam
Cümlede Anlam
Paragraf

ÜCRETSİZ

Davut Gezer
Fatih Ay
Numan Gençer

AZ VE ÖZ
en iyilerin tercihi

NARTEST

1. Dünyada onlarca farklı türde maymun yaşamaktadır. İşte onlardan birkaçı ve temel özellikleri:

Maki: Sivri bir ağız ve buruna sahip olan maki maymunlarının gözleri oldukça iri ve postları da yönlüdür. Baş ve gövdelerinin uzunluğu ile kuyruk uzunluğu aynı olan bu maymun çeşitleri Madagaskar'da yaşar ve birçok türleri vardır.

Golden Aluin: İsimlerini kızıla çalan parlak turuncu kürkleri, yüz ve kulaklarını çevreleyen uzun yeşillerden alan altın aslan maymunlar, ortalama 650 gram ağırlıktadır.

Vistiti: Boyları çok uzun değildir. Ayağa kalktıklarında 70 cm ile 1 metre arasındadır. Güneydoğu Asya ormanlarında yaşar. Bu tür maymunlar kollarının uzunluğuyla dikkat çeker.

Bekantan: Endonezya'da "Bekantan" olarak bilinen hortumlu maymun veya uzun burunlu maymun, alışılmadık derecede büyük burunlu kırmızımsı kahverengi rengiyle dikkat çekmektedir.

Buna göre yukarıda özellikleri verilen maymun türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	Maki	Golden Aluin	Vistiti	Bekantan
A)				
B)				
C)				
D)				

2. Aşağıdaki tabloda Ahmet adlı öğrencinin iki dönemde Türkçe ve matematik yazılı sınavlarında aldığı notlar verilmiştir.

DERSLER/SINAVLAR	I. DÖNEM		II. DÖNEM	
	TÜRKÇE	MATEMATİK	TÜRKÇE	MATEMATİK
I. SINAV	75	84	63	94
II. SINAV	72	90	85	80

Buna göre Ahmet'in notları ile ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) I. dönem Türkçeden aldığı notların toplamı, II. dönem aldığı notlardan daha azdır.
B) I. ve II. dönemlerde tüm yazılı sınavlarda matematik notları Türkçe notlarından yüksektir.
C) I. dönemde II. sınavda Türkçe notunu düşürürken II. dönemde arttırmıştır.
D) II. dönem matematik I. sınav notunu II. sınavda düşürmüştür.

3. Yazın Kuzey Kore'ye giden Mahmut, Türkiye'deki akrabalarıyla ara sıra bilgisayarda yazışmaktadır. Bunun için özel bir önlem alan Mahmut, Kore'de kullandığı klavyesinin üstüne Türk alfabesinde yer alan harfleri yazmış ve bu şekilde düşüncelerini daha kolay bir şekilde aktarabilmiştir. Mahmut'un kullandığı klavye şu şekildedir:

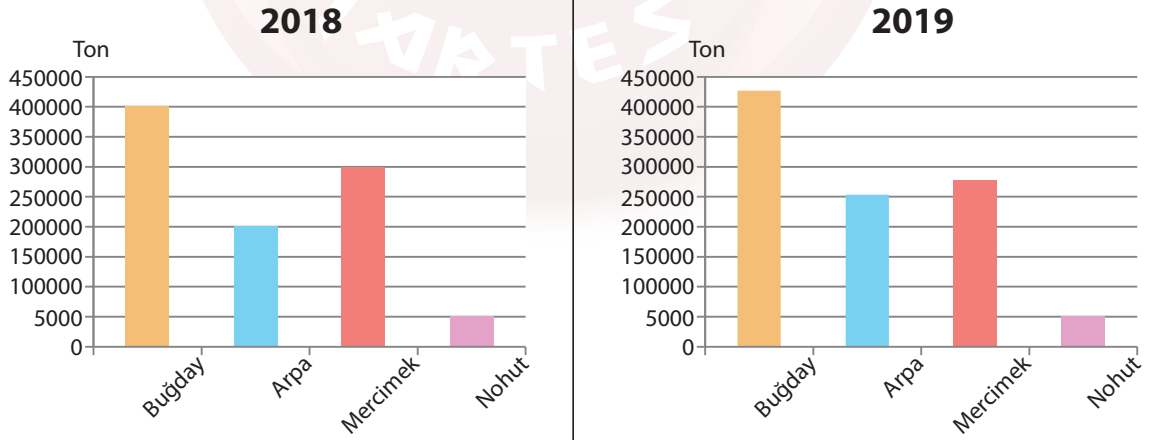

Mahmut, Türkiye'deki akrabalarına en son şu yazıyı yazmıştır:

“ — E G M T C S — C Y F T ”

Buna göre Mahmut'un Kore harfleriyle yazdığı yazının Türkçe karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memnun oldum B) Memleketi özledim C) Merak etmeyin D) Merkezdeyim ben
4. 2018 ve 2019 yıllarında Güneydoğu Anadolu'da üretilen kuru tahılların üretim miktarları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Buna göre 2019 verilerini 2018'e göre kıyaslırsak aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış olur?

- A) Mercimek üretiminde düşüş yaşanmıştır.
B) Nohut üretiminde herhangi bir değişiklik olmamıştır.
C) En çok üretim artışı buğdayda meydana gelmiştir.
D) Arpada 50 bin tonluk artış meydana gelmiştir.

1.

Üniversitedeyken katıldığım bir beden dili eğitimi tetikleyicim oldu. İnsanların otomatik pilota bağlı olarak yaşaması, farkında olmadan yaptığı beden hareketlerinin bilinç altlarını yansıtmaya başladım. İtiraf edeyim sonrasında "Size yalan söylendiğini nasıl anlarsınız?" sorusuna cevap aramaya başladım. Bulduğum cevap "Eyvah, insanoğlu bu sorunu hiçbir zaman çözemeyecek." oldu.

Bu metindeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duygusuz yaşamak
B) Tutarsız davranmak
C) Hayatın farkına varamamak
D) Hayatına yön çizmek

2. ➔ Başka bir duruma, başka bir görünüme getirmek
➔ Anlatıma yeni bir içerik vermek
➔ Başka bir biçime sokmak, değişikliğe uğratmak

"Değiştirmek" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu anlamlarından herhangi biriyle kullanılmıştır?

- A) Yazar kitabın ortalarında üslubunu değiştirerek bambaşka bir eser ortaya çıkarmış.
B) Takım elbise onu değiştirmiş adeta bir memur havası vermişti.
C) Yeni koltuklar salonu değiştirmiş, salon daha güzel olmuş.
D) Hediye ettiğim ayakkabıyı beğenmediği için başka bir modelle değiştirmiş.

3. Bu toprak var ya bu toprak. Toprak deyip geçme. Senin memleketinde bir ekersen on verir, burası yüz verir.

Bu parçadaki altı çizili sözle toprağın hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

- A) Vefası
B) Özgünlüğü
C) Verimliliği
D) Ölçülülüğü

4.

Bu işi senden başka kimse yapamaz dediğinde itiraf edeyim biraz gururlandım. "..... iyice araştırdı, benden iyi usta bulamadı." diye düşündüm. Ustalığına övgü, gururlandırır insan-
noğlunu. Bu iyi düşüncem yapılacak işin maddi pazarlığına gelince bozuldu tabii. Meğerse
aslında herkes bu işi yaparmış bu karcık paraya bu işi sadece ben yaparmışım.
..... yolunacak kaz gibi görüldüğüm içinmiş bunca ustalığıma iltifat.

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Galiba - fakat - Buna rağmen
- B) Büyük ihtimalle - yine de - İyi de
- C) Bu yüzden - belki- Hatta
- D) Herhalde - ancak - Başka bir deyişle

5. ➤ Saplanmak

- Bir sıvının üstüneyken içine gömülmek
- Dünya'nın dönüşü dolayısıyla Güneş, Ay ve yıldız ufkun altına inmek

"Batmak" **sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu anlamlarından herhangi biriyle kullanılmamıştır?**

- A) Su almaya başlayan gemi yavaş yavaş batıyordu.
- B) Koca devlet on yıl içinde batmıştı.
- C) Güneş batmış, pırlı pırlı bir ay gülümsemeye başlamıştı.
- D) Bu tarladan her yerinize diken batmadan çıkarsanız şanslıydınız.

6.

Yanına yaklaştım. Yaşı çoktan altmışı geçmişti. Elinde iki gömlek, önündeki leğende onları yıkamaya çalışıyordu. Yüzünde zorlandığını gösteren bir işaret aradım, bulamadım. Nene, dedim. Senin çamaşır makinesinin bulunduğundan haberin yok mu? Olmaz olur mu oğul, dedi gülümseyerek. Ben böyle zorluklara katlanmasam çamaşır makinesi bulunur muydu?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada altı çizili ifadeyle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Yapılan icatlar çok zor şartlarda ortaya çıkmıştır.
- B) Yapılan icatların kıymetini işe yararlığı belirler.
- C) Yapılan icatlar insanların zorlanmasından kaynaklanır.
- D) Yapılan icatların değeri emekle ölçülemez.

1. Ne zaman evimizin önünden o motosiklet geçse heyecanla hemen balkona koşardık çünkü - - - -

Bu cümlelerin sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) hiçbir zaman onun çıkardığı ses hoşuma gitmedi. B) onun kadar mahalleliyi rahatsız eden bir şey olmadı.
C) onun motosikleti gibi bir motosiklet kimsede yoktu. D) o sahip olduğumuz değersiz eşyalardan biriydi sadece.

2. Az önce iki bahçeyi ayıran duvarın üzerinde yürüyen bir kedi vardı.

Bir zamanlar tavuk kümesi olan yıkıntının üzerine atladı.

Yukarıdaki cümlelerin en doğru birleştirilmiş hali aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Az önce iki bahçeyi ayıran duvarın üzerinde yürüyen kedi, bir zamanlar tavuk kümesi olan yıkıntının üzerine atladı.
B) Bir zamanlar tavuk kümesi olan yıkıntının üzerine atlayan kedi, az önce iki bahçeyi ayıran duvarın üzerine düştü.
C) Bir zamanlar tavuk kümesi olan yıkıntının üzerinde az önce yürüyen kedi, iki bahçeyi ayıran duvarın üzerinden atladı.
D) Az önce iki bahçeyi ayıran duvarın üzerinde yürüyen bir kedi, bir zamanlar tavuk kümesi olan yıkıntının üzerinden atladı.

3. Söyleyenin kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini içeren; doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değişen cümleler öznel; söyleyenin duygu veya düşüncesini içermeyen; doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değişiklik göstermeyen, herkesçe kabul görmüş, kanıtlanabilir yargıları içeren cümleler nesnel anlatımlı cümlelerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde nesnel anlatım vardır?

- A) Takım elbisenin rengi tenini çok açmış ve sana farklı bir hava vermiş.
B) Şarkıcının son şarkısı milyonlarca kez tıklandı.
C) Gezmek ve yeni insanlarla tanışmak insana mutluluk katıyor.
D) Satranç oynamak zihin geliştirici oyunların en zorudur.

4. * Amaç sonuç cümleleri, eylemin hangi amaca bağlı olarak gerçekleştiğinin belirtildiği cümlelerdir.
* Koşul cümleleri; bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olayın veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelerdir.
* Neden sonuç cümleleri, bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelerdir.
I. Çocukluk günlerini konuşmak için ilkokul arkadaşlarıyla buluştu.
II. Yakın zamanda yardım ulaşmazsa çok zor durumda kalacaklar.
III. Dişleri çürüdüğünden içtiği sıcak içecekler onu rahatsız ediyor.

Buna göre yukarıdaki cümlelerin anlam ilişkileri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Neden sonuç	Amaç sonuç	Koşul
B)	Amaç sonuç	Neden sonuç	Koşul
C)	Koşul	Neden sonuç	Amaç sonuç
D)	Amaç sonuç	Koşul	Neden sonuç

5. Hemen hemen herkesin aynı sandığı soda ve maden suyu aslında iki farklı içecek türüdür.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Soda ve maden suyu aynı kaynaktan çıkarılmaktadır.
B) Soda ve maden suyunun farklı içecekler olduğunu çoğu insan bilmemektedir.
C) Birçok insan maden suyu yerine soda içmeyi tercih etmektedir.
D) Farklı içecekler olduğu sanılsa da soda ve maden suyu arasında aslında çok bir fark yoktur.

6. I. Dürüst bir insan daima çocuk kalır.
II. Bir şey kazanmak istiyorsan her şeyini ortaya koymalısın.
III. Gittiğin yola inandıysan attığın adımlardan korkma.
IV. Bütün gücüyle hareket edenler bir başarı elde edebilir.

Numaralandırılmış cümlelerden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III. D) II ve IV.

7. Küçümseme, bir kişiye veya bir olaya değer vermeme, onu küçük görme, önemsememe, hafife alma anlamındadır. Azımsama ise bir şeyin miktarca(nicelik) az olduğunu, yetersiz görüldüğünü ifade eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde "küçümseme" anlamı vardır?

- A) Şuncacık yemekle karnımın doyacağını mı sanıyorsun.
B) Siz kim, bu turnuvada şampiyon olmak kim?
C) Bu kadar sürede tüm soruları nasıl çözebilirim.
D) Şirketten aldığım maaş dışımın kovuğunu doldurmaz.

8. I. ama
II. geçmişî
III. önünü açar
IV. affetmek
V. geleceğın
VI. değıştirmez

Numaralanmış sözcüklerle anlamlı ve kuralı bir cümle oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I - II - IV - VI - III - V B) II - I - VI - III - V - IV
C) IV - II - VI - I - V - III D) V - VI - IV - II - I - III

1. Aşağıda Bergama'nın turistik yerleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Bazalika: Bakırçay Ovası'na doğru genişleyen bölümde İmparator Hadrianus tarafından MS II.yy.da yaptırılan tapınak, anıtsal duvar yüksekliği ve çok büyük ön avlusu ile dikkat çekici yapım tarzına sahiptir. İnşasında kullanılan tuğla nedeni ile halk arasında Kızılavlulu da denilmektedir. Ana tapınağın iç kısmı MS 5.yy.da iki sıra sütun dizisi ile üç bölüm halinde düzenlenmiş ve bu ilavelerle Anadolu'nun ilk yedi kilisesinden biri haline getirilmiştir.

Akropol: Bergama'daki Akropol'ün yerleşim planlaması, arazinin coğrafi yapısına göre şekillendirilmiştir. Dik olan tepenin en üst kısmından teraslama yöntemi ile güney ve batı yönüne doğru genişleme göstermiştir. Akropol'ün batı yamacında; Helenistik Dönem'de inşa edilmiş ve 10.000 kişilik kapasiteli, dünyanın en dik tiyatrosu bulunur. Tiyatro terasının kuzeyinde ise tiyatro ile mimari ve anlam bütünlüğüne sahip Dionysos'a adanmış tapınak yer alır.

Asklepion: MÖ IV.yy.da Asklepios adına kurulmuş bir tedavi merkezidir. Gelişmiş mimari düzeni, uygulanan tedavi yöntemleri ile Batı Anadolu'nun en önemli tedavi merkezi ünvanına sahipti. Asklepion'a giriş 1 km uzunluğunda üstü örtülü ve son bölümü sütunlu yol şeklinde olan kutsal yol ile sağlanmaktaydı. Yol bitiminde anıtsal giriş (propylon), girişin sağında kütüphane salonu, girişin solunda ise tapınak yer alır. Anıtsal girişten sonra büyük şölen avlusu bulunur. Avlunun kuzey, güney ve batı yönleri sütunlu galeriler ile çevrilidir. Kuzeybatı köşesine bitişik 3.500 kişilik tiyatrosu vardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisi verilen yerlerden birini gezen bir kişinin cümlesi olamaz?

- A) Gezdiğim yapı Anadolu'nun en eski ibadet yerlerinden biridir.
B) Gezdiğim yapıda dünyanın en fazla seyirci kapasiteli tiyatrosu bulunuyordu.
C) Gezdiğim yapı Batı Anadolu'nun en önemli sağlık merkezlerinden biriydi.
D) Gezdiğim yapıda Dionysos'a adanmış bir ibadet yeri vardı.
2. Büyük bir akvaryumun ortasında cam bir bölme vardır. Bir yana uskumrular bir yana ise barracuda balığı konur. Barracuda balığı uskumrulara saldırmaya çalıştıkça hep cam bölmeye çarpar. Defalarca denedikten sonra bile hep bir engelle karşılaşır. En sonunda cam bölme kaldırıldığında gözlenen durum şu olur: Barracuda balığı camın olduğu bölmeye kadar yüzüp geri döner.

Bu metinde anlatılan barracuda balığının deney sonunda yaşadığı durumu ifade eden cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan deneye deneye doğruyu bulur, yanlış sonsuza kadar sürmez.
B) Yıllarca çabalayıp karşılık görmeyen insanlar belli bir süre sonra çabalamaktan vazgeçer.
C) Her inişin bir yokuşu, her yokuşun bir inişi vardır, yeter ki vazgeçme.
D) Zamanında ihtiyaçlarını karşılayamayan insanlar daha sonra buna fırsat bulduklarında ihtiyacından fazlasına istek duyar.
3. Başlık deyip geçmemek gerekir. Çok önemlidir başlık. Sıradan bir başlık yüzünden güme giden nice güzel yazı bilirim. Başlık ilgi çekmezse okunmaz yazı. Geçenlerde başıma geldi. Yazımı bitirdim, başlık bulamıyorum. Uğraş, didin, sonunda oldu. Beğendim başlığı. Sakın, beğenir beğenmez yollamayın gazeteye. Mutlaka bir "dost"a ihtiyaç var böyle zamanlarda. Benimkisi yazıyı okudu. Yazı iyi de, başlık olmamış demez mi? Hâlbuki ben en çok başlığa güveniyordum. Dostum, "Türkçemizde olmayan iki kelime uydurdun galiba." dedi. Şaşırdım, baktım başlığa. Başımdan aşağıya kaynar sular döküldü. Dedim ya mutlaka baskıya gitmeden önce bir dost okumalı yazınızı, mutlaka...

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi yazarın söz konusu yazıya attığı başlık olabilir?

- A) Sorgulayan Öğrencilere Bir Reçete
B) Kavrulan İnsanımıza Bir Öğüt
C) Yarayan Kanamıza Bir Derman
D) Kuruyan Çiçeklerimize Bir Peçete

4.

"Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu" filmini oğlumla izlemeye gittim. Filmin süresi 2 saat 21 dakikaymış. Gitmeden araştırmıştım. Ben normalde sıkıldığım için bir buçuk saatten uzun süren film-lere gitmiyorum. Oğlum istediği için gittim. Çıkışta biri filmin nasıl olduğunu sorsaydı "Hemen bitiverdi." derdim.

Bu metne göre yazarın film hakkında söylemek istediği nedir?

- A) Çok uzun olduğu B) Çok akıcı olduğu C) Çok özgün olduğu D) Çok sıkıcı olduğu

5.

"Bahar alerjisi" ya da "alerjik rinit" adlarıyla da bilinen bahar nezlesi, önlem alınmazsa çok ciddi sorunlara yol açabiliyor. Yapılan araştırmalar her beş kişiden birinin bahar nezlesi riski altında olduğunu söylüyor. Hastalıktan korunmak ise sandığımızdan daha kolay, yöntem ise belli: Hijyeni arttırmak. Kapalı ortamları havalandırmak, eve gelince kıyafet değiştirmek veya duş almak, sık sık elleri ve yüzü yıkamak başlıca önlemlerden.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir kavramın farklı isimlendirilmeleri anlatılmıştır. B) Tanıma başvurulmuştur.
C) Örnekler verilmiştir. D) Deyim kullanılmıştır.

6.

Giyimden elektroniğe, salondan mutfığa hayatımızın her alanında biz insanlara yardımcı olmak için üretilen otonom cihazlar, kısaca robotlar... Tarım-avcılık aletleri ile başlayan sürecin bugün geldiği nokta ise hepimizin malumu. Robotlar ile ilgili en ciddi tartışma konusu "İnsanın yerini alacak ve insanlığın dünya üzerindeki hâkimiyetine son verecek." bağlamı üzerinde. Bir grup, bu tezi destekleyici fikirleri savunurken diğer bir grup "3 Robot Yasası" ile robotların bize galip gelemeyeceğini söylüyor. Meraklısı için bu yasaları sıralayalım:

0. Bir robot insanlığa zarar veremez veya hareketsiz kalarak insanlığın zarar görmesine izin veremez. (Bu yasa, sonradan "Sıfırıncı Yasa" olarak eklenmiştir.)

1. Bir robot, 0. kuralla çalışmadığı sürece, hiçbir şekilde insanoğluna zarar veremez veya pasif kalmak suretiyle zarar görmesine izin veremez.

2. Bir robot, 0 ve 1. kurallarla çalışmadığı sürece, kendisine insanlar tarafından verilen komutlara itaat etmek zorundadır.

3. Bir robot, 0, 1, ve 2. kurallarla çalışmadığı sürece, kendi varlığını korumak zorundadır.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi "3 Robot Yasası" kuralına uygun değildir?

- A) Diğer kurallarla çalışmadığı sürece bir robot insanlığın zarar görmesinden önce kendi varlığını feda edebilir.
B) Diğer kurallarla çalışmadığı sürece bir robot insanlığın zarar göreceğini bilmesine rağmen bir insana zarar veremez.
C) Hiçbir şartta bir robot insanlığın zararına bir oluşumda yer alamaz.
D) Diğer kurallarla çalışmadığı sürece bir robot kendi varlığını insanlardan alacağı komutlara tercih eder.

7.

Suda bitki yetiştirme yöntemi, olgun bir bitkiden bir sapın koparılması, suya koyulması ve yeni kökler oluşana kadar bekletilmesi temeline dayanıyor. Köklenen bitkileri su içinde yetiştirmeye devam edebilir veya topraklı saksıya nakledebilirsiniz. Suda köklenme, özellikle fesleğen, nane, limon otu, kekik gibi yumuşak saplı bitkilerde oldukça verimlidir. Biberiye, adaçayı ve kekik gibi odunsu bitkiler için sapları yeşil olanları tercih etmelisiniz. Sapları kahverengi olanlar kolayca filizlenmez. Ayrıca maydanoz, kişniş ve dereotu gibi yıllık bitkilerin bu yöntemle yetiştirmeyeceğini unutmayın.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin suda yetişme ihtimali yoktur?

- A) Yumuşak saplı bitkiler B) Kahverengi saplı odunsu bitkiler
C) Yeşil saplı odunsu bitkiler D) Yumuşak saplı yıllık bitkiler